

Andke julgelt uusaasta-lubadusi!

Aasta vahetumine on pelgalt hetk pimedas öös, mida kuidagi ei tajuks, kui me selle saabumist ei oleks harjunud rõõmu ja pidutsemisega tähistama. Uuel aastal antakse endale lubadusi. Ja ehki nende pidamisega läheb nii nagu alati, ärgem jätkem neid andmata, sest kõik väärtuslik siin ilmas saab alguse heast mõttest. Kui vähemalt usume ja loodame, et võime olla tublimad ja paremad, küllap see siis nii läheb ka, kas või raasukene.

Uus aasta annab põhjuse muuta harjumusi, alustada millegi uue ja huvitavaga või tuletada meelde hoopis mõni unarusse jäänud asi või oskus. Mida rohkem on meil oskusi ja nutti oma kätega midagi teha, seda huvitavam on meie elu ja seda lihtsam on meil elus hakkama saada.

Targu Talita on aastaid seda isetegemise rõõmu püüdnud alal hoida, pakkunud omalt poolt ideid ja vahendanud teiste kogemusi. Minu jaoks tuleb uus aasta väga eriline, sest olen nüüdsest Targu Talita pere liige ning ootan elevusega, et saaksin oma kogemused ja mõtted selle väljaande heaks rakendada. Loodan, et koos toredate kolleegide ja suurepärase lugejatega saab uus aasta vaid eelmisest parem tulla.

JANA RAND

Õied nagu langevarjud

JAAN METTIK

Olen näinud müügil kummalise, langevarju meenutava õiega toalille. Kui päris hoolega uurida, siis tundub, justkui vahiks tõtt tulnuga. Mis taim see niisugune on ja kas kasvatamine on ka keerukas?

Vastab

JAAN METTIK

Tõenäoliselt on tegu laternlillega, kelle õis võib sarnaneda nii langevarju kui laternaga. Üldse on südatalvel hinnas kõik laternataoline. Mõne liigi õied meenutavad Hiina laternaid, mõnel liigil vahast voolitud piibukesi.

Laternlilled (*Ceropegia*) kasvavad looduses Lõuna-Aafrika põuastel aladel ning mõned liigid ka Kanaari saartel. Enamasti on need ronitaimed, keda kasvatatakse eelkõige omapäraste õite tõttu. Lisaks iseäralikule kujule on õied alati väga maitsekalt värvunud. Mõnikord kaunistavad õisi ka tuules värelevald karvakesed.

Viimasel ajal müüakse peamiselt Sandersoni laternlille (*Ceropegia sandersonii*). Selle liigi õied meenutavad umbes 5 cm kõrgusi ja sama lai avatud rohelisi langevarje. Niisugusel iseäralikul õiekujul on praktiline põhjus – taimed püüavad tolmeldajaid haneks tõmmata.

Laternlilled karvakestest või aroomist meelitatud putukas ronib püstisesse õiekarikasse. Välja ta sealt nii lihtsalt enam ei pääse, sest kogu õie sisekülg on kaetud allapoole suunatud karvakestega. Nii sunnitakse putukas õie sisemuses ringi vaatama ja varem või hiljem leiab ta õiesügavusest tolmu- ja emakasudme. Mida varem see juhtub ja õis saab tolmeldatud, seda parem putukale. Pärast seda õis närub ning pantvang pääseb lontivajunud õiest taas vabadasse.

Laternlille pole kodus keeruline kasvatada. Kõige tähtsam on leida taimale valge kasvukoht ja kastmisega mitte üle pingutada. Muld peab kastmiskordade vahel alati tahenema. Väetada võib laternlil-

Sandersoni laternlill.

li vaid suvel ning siis ka vaid korra kuus.

Laternlilled pole mulla suhtes eriti nõudlikud. Jälgige vaid, et kasvumuld laseks liigsel kastmisveel kiiresti potist välja voolata. See ei tohiks aga jääda potialusele või ümbrispotti. Hästi sobib kaktustele mõeldud mullasegu.

Suvel lepivad laternlilled tavalise toatemperatuuriga ning taimed võib siis isegi õue tõsta. Sobivaim talvine temperatuur on umbes 15° või veidi enam.

Laternlilli paljundatakse enamasti pistikutega. Need peaksid olema 10–15 cm pikkused. Pistikuid võtke varakevadel ning juurutage liiva ja turba segus.